

ERMUA - EITZAGA: LEKU IZENAK
(*Onomasticon Vasconiae*, 22. liburukiaren aurkezpena)

Ermuko Udaletxea, 2002-05-23

*A. Iñigo,
Onomastika batzordeburua*

- Carlos Totorika, Ermuko alkate jauna,
- Maria Asun Ardanza Telleria alkateorde andrea,
- Fernando Aranberri liburuaren egilea,
- Jose Luis Lizundia, liburuaren sarrera egilea,
- Euskaltzaindiaren Onomastika batzordekideak.
- Jaun-andreak.

Arratsaldeon guztioi:

Dakizuen bezala, Euskaltzaindiaren eginbeharretako bat euskara lantzea, ikertzea eta arautzea da. Hori dela eta, Euskaltzaindiak baditu batzorde edo lantalde batzuk lanean gogor ari direnak esku artean dituzten zenbait proiektutan: Hiztegegintzan, Euskararen Herri Hizkeren Atlasean, Gramatikan, Literaturan eta abarretan. Horiekin batera, gure Akademiak badu beste batzorde bat, Onomastika batzordea, hizkuntzaren normalizazioaren bidean hain garrantzi handia duten izenak bildu, ikertu eta arautzeko.

Onomastikak bi atal ukitzen ditu bereziki: antroponimia (ponte izenak eta deiturak) eta toponimia (leku izenak). Batzorde hau aspaldiko urteotan etengabe ari da lanean. Lan horren lekuko ditugu, besteak beste, antroponimiaren alorrean orain dela hilabete batzuk argitara eman zuen *Euskal Izendegia / Ponte Izendegia* eta duela hiruzpalau urte kaleratutako *Euskal Deituren Izendegia*.

Toponimiari dagokionez, lantzen ari den gai garrantzitsuenetakoak honako hiru hauek dira:

- Toponimo nagusiak: herri eta auzo izenak. 1979an argitaratu zuen *Euskal Herriko Udalen Izendegia* eta, orduz geroztik, lurraldez lurralde berriro aztertzen ari da: Nafarroa, Euskal Autonomia Erkidegoa, Zuberoa eta Lapurdi eginak ditu eta orain Nafarroa Beherea eta Trebiñukoarekin ari da. Euskal Herri osoko izendegi gaurkotua laster prest izatea espero du.

- Kale izendegiak: gero eta gehiago dira hiri eta herrietatik iristen ari zaizkion eskariak.
- Toponimia txikia: herri bakoitzeko leku, etxe, baserri, kale,... izenak. Altxor izugarria dago onomastikan nahiz hiztegian.

Gaur aurkezten dugun liburua toponimia txikiaren lanen adibidea dugu. Alor honi dagokionez, Onomastika batzordeak lan prozedura eta izertak arautzeko irizpideak ezarri ditu eta Euskal Herriko erakundeetatik (udaletatik gehienbat) hartzen dituen lan proposamenen koordinazio akademikoa egiten du. Gisa honetako lanak argitara eman ahal izateko bilduma bat sortu zuen, *Onomasticon Vasconiae*. Ermua-Eitzagakoa da bildumaren 22. alea.

Toponimia ikertzea eta arautzea ez da gauza erraza, Fernando Aranberrik bere lana egiterakoan egiaztatu izanen duen bezala:

- Alde batetik, euskara oraintsu arte hizkuntza ofiziala izan ez denez gero, artxibo guztietan izenak erdal grafian idatziak aurkitzen dira eta askotan nolana idatziak.
- Bestetik, ahozko transmisioan izen franko nahiko desitxuratuak aurkitzen dira. Dударik ez dago Fernandok elkarriketatu dituen 75 informatzaile horiek izen bera modu batera eta bestera eman izanen diotela.
- Agirietan aurkitutakoak eta ahoz bildutakoak lotzeko orduan eta, bereziki, identifikatu ondoren forma arautua erabakitzerakoan, zalantza eta arazo franko sortu izanen zaizkio egileari.

Zailtasun horiek gainditu ondoren, ermuarren pozerako lana burutua dago. Zorionak Fernando Aranberri egileari eta beronen bultzatzaile izan den Euskal Birusa Euskara elkarteari. Eskerrik asko Bizkaiko Diputazioari eta, bereziki, Ermuko Udalari, lan hau egin eta argitara emateko jarri dituzten baliabideengatik.

Ermuarren pozerako esan dugu, baina Euskaltzaindiaren pozerako ere bada, liburu hau gure bildumaren 22. alea izateaz gain, bilduma honetan Bizkaiko toponimiaz argitaratu den lehenengoa baita. Zorionak, bada, lehenbizikoak izan zaretenei. Bizkaiko beste herri askok zuek hasitako bide hau segituko dutela espero dugu.